Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

23. oktoober 2014*

Eelotsusetaotlus — Ühenduse tolliseadustik — Imporditollimaksu sissenõudmine — Kauba päritolu — Tõendid — Euroopa Liidu põhiõiguste harta — Artikkel 47 — Kaitseõigused — Õigus tõhusale kohtulikule kaitsele — Liikmesriikide menetlusautonoomia

Kohtuasjas C-437/13,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Hoge Raad der Nederlandeni (Madalmaad) 12. juuli 2013. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 2. augustil 2013, menetluses

Unitrading Ltd

versus

Staatssecretaris van Financiën,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president S. Rodin, kohtunikud A. Borg Barthet ja M. Berger (ettekandja),

kohtujurist: N. Jääskinen,

kohtusekretär: ametnik V. Tourrès,

arvestades kirjalikus menetluses ja 3. juuli 2014. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke seisukohti, mille esitasid:

— Unitrading Ltd, esindaja: nõunik R. Niessen-Cobben,

— Madalmaade valitsus, esindajad: B. Koopman, M. Bulterman ja H. Stergiou,

— Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek ja J. Vláčil,

— Ühendkuningriigi valitsus, esindaja: J. Beeko, keda abistas K. Beal, *QC*,

— Euroopa Komisjon, esindajad: W. Roels ja B.-R. Killmann,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

otsuse

1 Eelotsuseküsimus puudutab Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta”) artikli 47 tõlgendamist.

2 Eelotsusetaotlus on esitatud Unitrading Ltd (edaspidi „Unitrading”) ja Staatssecretaris van Financiëni vahelises kohtuvaidluses imporditollimaksu sissenõudmise üle.

Õiguslik raamistik

3 Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307; edaspidi „tolliseadustik”) artikkel 243 sätestab:

„1. Igal isikul on õigus esitada kaebusi tolli otsuste peale, mis on seotud tollieeskirjade rakendamisega ja puudutavad kõnealust isikut otseselt ja isiklikult.

[...]

2 Kaebuse võib esitada:

a) esmalt tolliasutusele, kelle liikmesriigid on selleks määranud;

b) järgnevalt sõltumatule asutusele, milleks vastavalt liikmesriikides kehtivatele õigusaktidele võib olla kohus või samaväärne eriorgan.”

4 Tolliseadustiku artikkel 245 sätestab:

„Liikmesriigid kehtestavad kaebuste esitamise korra rakendussätted.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

5 Unitrading, mille asukoht on Rickmansworth (Ühendkuningriik), esitas 20. novembril 2007 Madalmaade tollile deklaratsiooni 86 400 kilogrammi värskete küüslaugumugulate (edaspidi „kaup”) vabasse ringlusse lubamiseks. Deklaratsiooni esitas Unitradingi esindaja F.V. de Groof's In- en Uitklaringsbedrijf BV, kes tegutseb nime Comex all (edaspidi „Comex”). Deklaratsioonis oli kauba päritoluriigiks märgitud Pakistan. Deklaratsioonile oli lisatud 5. novembril 2007 Karachi Kaubandus–Tööstuskoja poolt väljastatud päritolusertifikaat.

6 Madalmaade toll võttis 21. novembril 2007 kaubast proovid. Samal päeval nõudis toll deklareeritud päritoluriigi suhtes kahtluse tekkimise tõttu täiendava tagatise esitamist. Kui Unitrading nõutud tagatise oli esitanud, vabastas toll 26. novembril 2007 kauba. Amsterdami (Madalmaad) tollilaboratoorium lasi siiski US Department of Homeland Security, Customs and Border Protection'il (Ameerika Ühendriikide sisejulgeoleku ministeeriumi tolli- ja piirivalvebüroo; edaspidi „Ühendriikide laboratoorium”) meetodi „kõrglahutusega ICP/MS (Inductively coupled plasma mass spectroscopy)” abil analüüsida osa igast proovist (edaspidi koos „osaproovid”). See laboratoorium teatas 8. jaanuari 2008. aasta kirjas eelkõige seda, et vähemalt 98% tõenäosusega on tegemist Hiina küüslauguga.

7 Comexi taotlusel saadeti Ühendriikide laboratooriumisse igast proovist teine osa ning pärast nende proovide analüüsimist kinnitas see laboratoorium oma varasemat järeldust. Seevastu lükkas toll tagasi Comexi taotluse lasta kaupa kontrollida Pakistanis selle äriühingu kulul, kelle arvel kaup Madalmaadesse imporditi.

8 Amsterdami tollilaboratoorium saatis uue analüüsi tulemused asjaomasele Madalmaade tolliasutusele. Seejuures teatas ta tolliasutusele, et analüüsitud proovide ülejäänud osi tollilaboratooriumis ei säilitata, kuid et proovide kesklaos hoitakse kontrollproove veel kuni 30. maini 2009; Unitradingile teatati sellest 11. juunil 2008. Toll tegi 2. detsembril 2008 otsuse, et kaup on Hiina päritolu.

9 Tollimaksu kohta tehti maksuotsus 19. detsembril 2008 (edaspidi vaidlusalune „maksuotsus") ja see tehti Unitradingile teatavaks. Kuna väidetavalt oli kaup Hiina päritolu, siis nõuti täiendavalt tollimaksu tasumist 1200 eurot iga 1000 kilogrammi eest kogusummas 98 870,40 eurot.

10 Unitrading esitas selle maksuotsuse peale vaide, vaidlustades Ühendriikide laboratooriumis tehtud analüüsi. Vastuseks Amsterdami tollilaboratooriumi küsimusele selgitas Ühendriikide laboratoorium 9. veebruari 2009. aasta e-kirjas, et osaproove võrreldi selle laboratooriumi andmepankades oleva teabega deklareeritud päritoluriigi, nimelt Pakistani, ja eeldatava päritoluriigi, nimelt Hiina kohta. Ka teatas Ühendriikide laboratoorium 2009. aasta märtsis Amsterdami tollilaboratooriumile saadetud e-kirjas, et kaubaproovides avastati enam kui 15 elemendi jääke. Ühendriikide laboratoorium keeldus siiski avaldamast teavet võrreldud Hiina ja Pakistani piirkondade kohta, põhjusel, et tegemist on tundliku teabega, millele juurdepääs on seaduse alusel piiratud.

11 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) 20. oktoobri 2009. aasta kontrollkäigu aruandes, mis käsitles Hiinas läbiviidud uurimist seoses teatavate Ühendkuningriiki, Madalmaadesse ja Belgiasse lähetatud värskete küüslaugumugulate kaubasaadetistega, mille päritoluriigina oli deklareeritud Pakistan ja mille osas kahtlustati Hiina päritolu, jõudis see amet järelduseni, et on kindel alus arvata, et päritoluriik on Hiina, mitte Pakistan.

12 Kui toll seda arvestades vaidlusaluse maksuotsuse jõusse jättis, pöördus Unitrading Rechtbank te Haarlemisse (Haarlemi kohus), kes 12. augusti 2010. aasta kohtuotsusega tunnistas viimati nimetatud otsuse peale esitatud kaebuse põhjendamatuks. Unitrading esitas selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse Gerechtshof te Amsterdamile (Amsterdami apellatsioonikohus), kes 10. mai 2012. aasta otsusega esimese astme kohtu otsuse jõusse jättis, olles eelkõige seisukohal, et Madalmaade toll oli tõendanud kauba pärinemise Hiinast, mitte Pakistanist. Lisaks täpsustas Gerechtshof te Amsterdam, et kohtuistungi päeva seisuga olid Amsterdamis endiselt alles kauba osaproovid võimaliku vastupidise tõendamise ekspertiisi jaoks. Unitrading esitas eelotsusetaotluse esitanud kohtule kassatsioonkaebuse.

13 Neil asjaoludel otsustas Hoge Raad der Nederlanden menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas [harta] artiklis 47 ette nähtud õigustest tuleneb, et juhul kui toll soovib imporditud kauba päritolu tõendamise raames tugineda kolmandalt isikult saadud analüüsitulemustele, mille kohta see kolmas isik keeldub esitamast andmeid nii tollile kui ka deklarandile, mistõttu on raske või võimatu kontrollida tehtud järelduste õigsust või järeldusi ümber lükata ja kohtul on keeruline täita oma ülesannet hinnata analüüsi tulemusi, siis ei või kohus kõnealuse analüüsi tulemusi arvesse võtta? Kas sellele küsimusele vastamisel on oluline, et kõnealune kolmas isik keeldub esitamast tollile ja huvitatud isikule asjaomast teavet põhjendusega – mille toetuseks pealegi tõendid puuduvad –, et tegemist on julgeolekupoliitiliselt tundliku teabega („law enforcement sensitive information")?

2. Kas harta artiklis 47 ette nähtud õigustest tuleneb, et juhul kui tollil ei ole võimalik esitada kõiki andmeid analüüsi kohta, millel põhineb tema järeldus kauba teatava päritolu kohta, peab ta analüüsi tulemuste põhjendatult kahtluse alla seadmise korral – niivõrd kui seda on asutustelt õiglane nõuda – tegema huvitatud isikuga koostööd seose viimase taotlusega lasta kaupa enda kulul analüüsida ja/või võtta proove tema poolt deklareeritud päritoluriigis?

3. Kas esimesele ja teisele küsimusele vastamisel on oluline, et pärast tasumisele kuuluva tollimaksu kohta tehtud otsuse teatavakstegemist säilitati kauba proovide osi teatava aja jooksul ja neid oleks saanud anda huvitatud isikule selleks, et tal oleks olnud võimalik tellida analüüsi paikapidavuse kontroll mõnest teisest laboratooriumist, kuigi sellise analüüsi tulemus ei mõjuta asjaolu, et tolli kaasatud labori tulemusi ei saa kontrollida, mistõttu ei oleks sellisel juhul ka kohtul – juhul kui teine laboratoorium tuvastab, et kaup pärineb huvitatud isiku väidetud riigist – võimalik võrrelda kahe labori tulemusi nende usaldusväärsuse osas? Kas juhul, kui vastus on jaatav, peab toll juhtima huvitatud isiku tähelepanu sellele, et osaliselt on kauba proovid veel olemas ja et ta võib kõnealused proovid selliseks kontrollimiseks välja nõuda?"

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus

14 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada saada, kas harta artiklit 47 tuleb tõlgendada nii, et sellega ollakse vastuolus, kui toll kauba päritolu tõendamisel tugineb kolmandalt isikult saadud analüüsitulemustele, mille kohta kõnealune kolmas isik keeldub esitamast nii tollile kui ka deklarandile täiendavat teavet, mistõttu on raske või võimatu kontrollida tehtud järelduste õigsust või järeldusi ümber lükata.

15 Unitradingi väitel tuleneb harta artiklist 47 nõue, et huvitatud isikul on õigus teada tema suhtes tehtud otsuse põhjendusi. Võttes arvesse võistlevuse põhimõtet, mis kuulub harta artiklis 47 viidatud kaitseõiguste hulka, peab menetluse pooltel pealegi olema õigus tutvuda kõigi tõendite ja seisukohtadega, mis on kohtule esitatud, et mõjutada kohtu otsust, ning nende üle vaielda. Euroopa Kohus on oma otsuses ZZ (C-300/11, EU:C:2013:363) sedastanud, et kui eeskätt riigi julgeolekuga seotud ülekaalukatel kaalutlustel võib osutuda vajalikuks huvitatud isikule teatava teabe edastamata jätmine, siis peab asjassepuutuva liikmesriigi pädeval kohtul olema võimalus rakendada menetlusõiguse vahendeid ja kohaldada menetlusõiguse norme, mis võimaldavad tasakaalustada neid kaalutlusi harta artiklis 47 ette nähtud õigustega.

16 Tšehhi valitsus rõhutab, et kui toll kavatseb oma otsust põhjendada asjaoluga, et deklarandi märge päritoluriigi kohta ei vasta tegelikkusele, siis lasub sellise väite tõendamiskoormis tollil. Tõendusväärtus saab olla vaid sellisel analüüsiaruandel, millest on selgelt näha kasutatud menetlus ja selle tulemus nii, et toll saab hinnata tulemuste usaldusväärsust ja asjakohasust ning asjaomasel isikul on võimalik esitada oma arvamus nende tulemuste kohta.

17 Hollandi valitsus märgib, et tollil, Unitradingil ega eelotsusetaotluse esitanud kohtul pole olnud võimalik tutvuda ammendavalt Ühendriikide laboratooriumi analüüsi kõigi üksikasjadega. Siiski sai toll selle laboratooriumi usaldusväärsusele tuginedes õiguspäraselt teha järelduse, et analüüsitulemuste aruanded kujutavad endast piisavat tõendit. Harta artikliga 47 tagatud kohtuliku kontrolli tõhusus eeldab eeskätt seda, et huvitatud isikul on võimalus teada saada tema suhtes tehtud otsuse põhjendused. Seda nõuet on põhikohtuasjas järgitud.

18 Ühendkuningriigi valitsus on seisukohal, et vastavalt tolliseadustiku artiklile 245 kehtestatakse huvitatud isikule ebasoodsate tolli otsuste peale kaebuste esitamise korra rakendussätted siseriiklikus õiguses, arvestades seejuures võrdväärsuse ja tõhususe põhimõtteid. Kohtuotsuse ZZ (EU:C:2013:363) punktides 57–66 tõi Euroopa Kohus välja vahetegemise haldusotsuse põhjenduste ja põhjenduste aluseks olevate tõendite vahel ning otsustas, et pädev siseriiklik kohus peab hindama, kas ja millisel määral võib hageja õiguste piiramine, mis tuleneb eelkõige asjaolust, et keelduti avaldamast tõendeid ning täpseid ja täielikke põhjendusi, mõjutada nende tõendite tõendusjõudu.

19 Euroopa Komisjon leiab, et niivõrd, kuivõrd puuduvad mõistet „tõend” käsitlevad liidu õigusnormid, on põhimõtteliselt vastuvõetavad kõik tõendamisviisid, mida liikmesriigi menetlusõigus lubab tolliseadustiku artiklis 243 ette nähtuga analoogsetes menetlustes. Siiski tuleneb kohtuotsuse ZZ (EU:C:2013:363) punktidest 62–67, et pädev tolliasutus peab tõendama, et tema otsuse õiguspärasust tõendavate täpsete ja täielike tõendite avaldamine ohustab liikmesriikide üldiste huvide oluliste eesmärkide saavutamist.

20 Seoses sellega olgu meenutatud, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on harta artikliga 47 tagatud kohtuliku kontrolli tõhususe eelduseks esiteks see, et huvitatud isik saab tutvuda tema suhtes tehtud otsuse põhjendustega, lugedes kas otsust ennast või saades oma sellekohase taotluse põhjal teada selle põhjendused, et tal oleks võimalik kaitsta oma õigusi parimatel võimalikel tingimustel ja otsustada täielikult informeerituna, kas on tarvis pädevasse kohtusse pöörduda. Teiseks võib pädev kohus asjaomaselt ametiasutuselt nõuda kõnealuste põhjenduste teatavakstegemist, et võimaldada sellel kohtul täies ulatuses kontrollida käsitletava siseriikliku otsuse seaduslikkust (vt selle kohta kohtuotsus ZZ, EU:C:2013:363, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika).

21 Samuti tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et kohtumenetluses peab – harta artiklis 47 ette nähtud kaitseõiguste hulka kuuluvat võistlevuse põhimõtet arvesse võttes – menetluse pooltel olema õigus tutvuda kõigi tõendite ja seisukohtadega, mis on kohtule esitatud, et mõjutada kohtu otsust, ning õigus nende üle vaielda. Kui kohtuotsus põhineks asjaoludel ja dokumentidel, millega pooled või üks neist ei ole saanud tutvuda ja mille suhtes nad ei ole seetõttu saanud seisukohta võtta, rikutaks põhiõigust tõhusale õiguskaitsevahendile (kohtuotsus ZZ, EU:C:2013:363, punktid 55 ja 56 ning seal viidatud kohtupraktika).

22 Siiski ei ole sellisel juhul, millega on tegemist põhikohtuasjas, tegemist käesoleva otsuse punktides 20 ja 21 käsitletud põhimõtete rikkumisega. Nimelt selgub eelotsusetaotlusest, et Unitradingile olid teada tema suhtes tehtud otsuse põhjendused, et ta oli tutvunud kõigi tõendite ja seisukohtadega, mis on kohtule esitatud, et mõjutada kohtu otsust, ning ta oli saanud kohtus nende üle vaielda.

23 Neid asjaolusid arvestades on Ühendriikide laboratooriumilt saadud analüüsitulemused lihtsalt üheks tõendiks, mida nii Madalmaade toll kui ametiasutused võisid – arvestades samuti Unitradingi argumente ja tema esitatud tõendeid – lugeda kauba tegeliku päritolu tõendamiseks piisavaks. Nagu komisjon on põhjendatult märkinud, on – kuna liidu õiguses on mõiste „tõend” reguleerimata – põhimõtteliselt vastuvõetavad kõik tõendamisviisid, mis on liikmesriikide menetlusõigusnormide kohaselt lubatud tolliseadustiku artiklis 243 sätestatuga sarnastes menetlustes (kohtuotsus Sony Supply Chain Solutions (Europe), C-153/10, EU:C:2011:224, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).

24 Sellise tõendi vastuvõetavust – isegi kui on tegemist asjaomase kohtuvaidluse seisukohalt tähtsa või lausa otsustava tähtsusega tõendiga – ei saa seada kahtluse alla ainuüksi asjaoluga, et selle tõendi paikapidavust ei saa täielikult kontrollida ei asjaomane menetluspool ega asja lahendav kohus, millise olukorraga näib olevat tegemist põhikohtuasjas Ühendriikide laboratooriumi analüüsitulemuste osas. Kui nimelt sellises olukorras ei ole asjaomaselt menetluspoolel võimalik täielikult kontrollida nende analüüsitulemuste paikapidavust, siis ei ole ta ka kohtuotsuse ZZ (EU:C:2013:363) aluseks olnud kohtuasjas käsitletud olukorraga samastatavas olukorras; viidatud juhtumi puhul keeldusid nii riigi ametiasutus kui ka viimase poolt tehtud otsuse peale esitatud kaebust menetlev kohus selles kohtuasjas kohaldatava siseriikliku õiguse alusel edastamast huvitatud isikule tema suhtes tehtud otsuse aluseks olevaid täpseid ja täielikke põhjendusi.

25 Ka ei ole põhikohtuasjas rikutud õigust tõhusale kohtulikule kaitsele, kuna siseriiklikust menetlusõigusest tulenevalt ei ole asja järjestikku menetlenud kohtud seotud tolli poolt faktidele ja eeskätt tõenditele antud hinnanguga (vt selle kohta kohtuotsus Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, punkt 61).

26 Nimelt ei ole põhimõtteliselt rikutud harta artiklis 47 ette nähtud õigust tõhusale kohtulikule kaitsele siis, kui asjaomane pool saab õiguspäraselt vaidlustada sellise tõendi asjakohasuse, mille paikapidavust kõik menetluspooled ja vaidlust lahendav kohus ei saa täielikult kontrollida – millega on tegemist põhikohtuasjas analüüsitulemuste puhul –, eelkõige väitega, et seda tõendit saab kasutada ainult kaudse tõendina väidetavate faktiliste asjaolude kohta, ning esitades muid tõendeid, mis toetavad tema lahknevat seisukohta. Nagu nähtub eelotsusetaotlusest ja kohtuistungil esitatud Madalmaade valitsuse seisukohtadest, said põhikohtuasja järjestikku menetlenud kohtud vabalt hinnata neile esitatud tõendite asjakohasust.

27 Kuna sellega seoses sätestab tolliseadustiku artikkel 245, et liikmesriigid kehtestavad artiklis 243 ette nähtud kaebemenetluse rakendussätted, siis tuleb tõdeda, et selliste kaebuste menetluskorra kehtestab liikmesriik oma sisemises õiguskorras, kusjuures selline kord ei tohi olla ebasoodsam kui samalaadsete siseriiklike kaebuste puhul (samaväärsuse põhimõte), ning see ei tohi muuta ühenduse õiguskorraga antud õiguste teostamist praktiliselt võimatuks või ülemäära raskeks (tõhususe põhimõte). Need kaalutlused kehtivad eelkõige tõendamiskorra kohta (vt selle kohta kohtuotsus Direct Parcel Distribution Belgium, C-264/08, EU:C:2010:43, punktid 33 ja 34 ning seal viidatud kohtupraktika).

28 Kui siseriiklik kohus tuvastab, et deklareeritud kauba päritolu tõendamiskoormise lasumine selle võla tasumise eest vastutaval isikul, nii et tema peab tõendama tolli kasutatud kaudse tõendi paikapidamatust, võib sellise tõendamise muuta võimatuks või ülemäära raskeks eelkõige seetõttu, et tegemist on andmetega, mis ei saa olla maksukohustuslase käsutuses, siis peab see kohus tõhususe põhimõtte järgimise eesmärgil kasutama kõiki siseriikliku õigusega talle võimaldatud menetluslikke abinõusid, mille hulka kuulub ka vajalike menetlustoimingute määramine (vt selle kohta kohtuotsus Direct Parcel Distribution Belgium, EU:C:2010:43, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).

29 Kui aga siseriiklik kohus, olles kasutanud kõiki tema käsutuses olevaid menetluslikke abinõusid, tuvastab, et asjaomase kauba tegelik päritolu on deklareeritust erinev ning deklarandilt täiendava tollimaksu sissenõudmine või ka talle trahvi määramine on põhjendatud, siis ei ole selle kohtu poolt vastava otsuse tegemine harta artikliga 47 vastuolus.

30 Eeltoodud kaalutlustel tuleb esimesele küsimusele vastata, et harta artiklit 47 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus, kui toll siseriiklikust menetlusõigusest lähtudes tugineb imporditud kauba päritolu käsitlevate tõenditena kolmanda isiku tehtud analüüside tulemustele, mille kohta see kolmas isik keeldub esitamast täiendavat teavet nii tollile kui ka deklarandile, mistõttu on raske või võimatu kontrollida tehtud järelduste paikapidavust või järeldusi ümber lükata, tingimusel, et järgitakse tõhususe ja võrdväärsuse põhimõtteid. Siseriiklik kohus peab kontrollima, kas põhikohtuasjas on tegemist sellise olukorraga.

Teine ja kolmas küsimus

31 Teise ja kolmanda küsimusega, mida on kohane käsitleda koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada saada, kas sellisel juhul, millega on tegemist põhikohtuasjas, ning eeldusel, et tollil ei ole võimalik anda täiendavat teavet asjaomaste analüüside kohta, tuleb harta artiklit 47 tõlgendada nii, et selles ette nähtud õigustest tuleneb tolli kohustus rahuldada huvitatud isiku taotlus asjaomase kauba selle isiku enda kulul analüüsimiseks deklareeritud päritoluriigis. Lisaks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada saada, kas tähtsust omab asjaolu, et teatava aja jooksul säilitati kaubaproovide osi, mida huvitatud isik oleks võinud kasutada teises laboratooriumis kontrollimiseks, ning kas jaatava vastuse korral on toll kohustatud teavitama huvitatud isikut selliste kauba säilitatud osaproovide olemasolust ning sellest, et viimasel on õigus nõuda võimalust kasutada proove selliseks paikapidavuse kontrollimiseks.

32 Teisele ja kolmandale küsimusele vastamisel tuleb esitaks meelde tuletada, et tingimusel, et järgitakse tõhususe ja võrdväärsuse põhimõtteid, ei ole harta artikliga 47 põhimõtteliselt vastuolus see, kui imporditud kauba päritolu tolli poolt tõendamine toimub siseriikliku õiguse alusel, kasutades kolmanda isiku tehtud analüüside tulemusi, mille paikapidavust on võimatu kontrollida või ümber lükata.

33 Teiseks nähtub käesoleva otsuse punktist 27 esiteks, et liikmesriik kehtestab oma sisemises õiguskorras artiklis 243 ette nähtud kaebemenetluse rakendussätted, mis ei tohi olla ebasoodsamad kui samalaadsete siseriiklike kaebuste puhul (samaväärsuse põhimõte) ning ei tohi muuta ühenduse õiguskorraga antud õiguste teostamist praktiliselt võimatuks või ülemäära raskeks (tõhususe põhimõte), ning et need kaalutlused kehtivad ka tõendamiskorra kohta.

34 Samad kaalutlused on kohaldatavad ka teise ja kolmanda küsimuse puhul, nii et – arvestades liikmesriigi kohustust järgida tõhususe ja võrdväärsuse põhimõtteid – tuleb siseriikliku õiguse alusel otsustada, kas sellises olukorras nagu põhikohtuasjas on toll kohustatud rahuldama huvitatud isiku taotluse asjaomase kauba analüüsimiseks kolmandas riigis ning kas sellega seoses omab tähtsust tõik, et teatava aja jooksul on säilitatud kauba osaproove, ning kas jaatava vastuse korral on toll kohustatud sellest teavitama huvitatud isikut.

35 Seega tuleb teisele ja kolmandale küsimusele vastata, et sellises olukorras nagu põhikohtuasjas ning eeldusel, et tollil ei ole võimalik anda täiendavat teavet asjaomaste analüüside kohta, tuleb siseriikliku menetlusõiguse alusel otsustada, kas on toll kohustatud rahuldama huvitatud isiku taotluse asjaomase kauba taotleja enda kulul analüüsimiseks deklareeritud päritoluriigis ja kas tähtsust omab asjaolu, et teatava aja jooksul säilitati kaubaproovide osi, mida huvitatud isik oleks võinud kasutada teises laboratooriumis kontrollimiseks, ning kas jaatava vastuse korral on toll kohustatud teavitama huvitatud isikut selliste kauba säilitatud osaproovide olemasolust ning sellest, et viimasel on õigus nõuda võimalust kasutada proove selliseks paikapidavuse kontrolliks.

Kohtukulud

36 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

1. **Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 47 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus, kui toll siseriiklikust menetlusõigusest lähtudes tugineb imporditud kauba päritolu käsitlevate tõenditena kolmanda isiku tehtud analüüside tulemustele, mille kohta see kolmas isik keeldub esitamast täiendavat teavet nii tollile kui ka deklarandile, mistõttu on raske või võimatu kontrollida tehtud järelduste paikapidavust või järeldusi ümber lükata, tingimusel, et järgitakse tõhususe ja võrdväärsuse põhimõtteid. Siseriiklik kohus peab kontrollima, kas põhikohtuasjas on tegemist sellise olukorraga.**

2. **Sellises olukorras nagu põhikohtuasjas ning eeldusel, et tollil ei ole võimalik anda täiendavat teavet asjaomaste analüüside kohta, tuleb siseriikliku menetlusõiguse alusel otsustada, kas on toll kohustatud rahuldama huvitatud isiku taotluse asjaomase kauba taotleja enda kulul analüüsimiseks deklareeritud päritoluriigis ja kas tähtsust omab asjaolu, et teatava aja jooksul säilitati kaubaproovide osi, mida huvitatud isik oleks võinud kasutada teises laboratooriumis kontrollimiseks, ning kas jaatava vastuse korral on toll kohustatud teavitama huvitatud isikut selliste kauba säilitatud osaproovide olemasolust ning sellest, et viimasel on õigus nõuda võimalust kasutada proove selliseks paikapidavuse kontrolliks.**

Allkirjad